

ESAS NO : 2022/
KARAR NO : 2023/
HAKİM :
KATİP :
DAVACI :
VEKİLLERİ : Av. TARIK KIRAÇ
DAVALI : ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
VEKİLLERİ :
DAVA : Menfi Tespit
DAVA TARİHİ : 13/12/2022
KARAR TARİHİ : 10/05/2023
KARARIN YAZILDIĞI TARİH : 17/05/2023

Davacı vekili tarafından davalı aleyhine açılan işbu davanın yapılan açık yargılamasının sonunda ;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

TALEP : Davacı vekili dava dilekçesi ile neticeten ve özetle; müvekkilinin, 2547 Sayılı Kanun'un 33/a Maddesi uyarınca, 2011 yılı 1. ayında Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladığını, bir dönem davalının üniversite kadrosunda çalışan müvekkilinin lisansüstü eğitimi için 17.05.2011 tarihinde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne 2547 Sayılı Kanun'un 35. Maddesi doğrultusunda mecburi hizmet yükümlülüğü yüklenerek görevlendirildiğini ve eğitim süresince kadrosunun geçici olarak

Üniversitesi bünyesine aktarıldığını, bu süreçte lisansüstü eğitimini başarı ile sürdüren müvekkilinin, aynı zamanda görevlendirildiği Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi kadrosu gereği kendisine yüklenen görev ve sorumlulukları yerine getirdiğini, 2547 Sayılı Kanun'un 35. Maddesi kapsamında mecburi hizmet yüklenmek suretiyle Üniversitesi bünyesine geçici kadro aktarımı yapılan müvekkiline davalı üniversite tarafından taahhütname ve kefalet senedi imzalatıldığını, yüksek lisans eğitimi başarı ile tamamlayan müvekkilinin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora eğitimine başladığını, 2021 yılı 8. ayında asıl kadrosunun bulunduğu Üniversitesi'ne yeniden atamasının yapıldığını ve bu tarihten itibaren kadrosunun davalı üniversite bünyesinde kaldığını, ancak, kendi hayat akışı içerisinde farklı koşulların gelişmesi sebebiyle müvekkilinin 01.11.2022 tarihinde kadrosundan ayrılmak zorunda kaldığını, davalı üniversitenin ise taahhüt ve kefalet senedine dayanarak mecburi hizmet yükümlülüğü gerekçesi ile müvekkiline 150.201,00-TL borç çıkardığını, açıklanan sebepler dolayısı ile müvekkilinin dava konusu edilen senetten kaynaklı hiçbir borcu bulunmadığını, borç olarak bildirilen tutarın dava konusu taahhüt ve kefalet senedinin, "kefalet senedi" başlıklı kısmında düzenlenen ve borç çıkması halinde kefillerin sorumlu olacağı üst limit tutarına ilişkin olduğunu bunun bir cezai şart olmadığını, müvekkil ile davalı üniversite arasında 2547 sayılı kanunun 35. maddesi gereğince taahhüt ve kefalet senedi tanzim olduğunu, yargılama konusu taahhüt ve kefalet senedinde öngörülen yükümlülüklerin hukukumuzda uygulama alanı bulunmadığını, her halükarda yüklenme ve kefalet senedinin geçersiz olduğunu kabul etmek gerektiğini, maaş ödemelerine göre hesaplanan %50 fazlasının angarya yasağı kapsamı dışında tutulmasının mümkün olmadığını belirterek, müvekkilin 2547 Sayılı Kanun'un 35. maddesi gereği

Üniversitesi adına Üniversitesi'ne görevlendirilmesinden kaynaklanan mecburi hizmet yükümlülüğü nedeniyle imzalatılan taahhüt ve kefalet senedinin dolayısıyla davalı üniversiteye karşı TL borçlu bulunmadığının tayin ve tespitine, karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Anayasa'nın 18. maddesinde zorla çalıştırma yasağı ile birlikte düzenlenen angarya yasağı açısından yüklenme senetlerindeki maaşın geri verileceği yönündeki düzenleme değerlendirildiğinde; angarya yasağı, Anayasa Mahkemesi kararlarında; kişinin emeğinin karşılığını almadan zorla çalıştırılması, bir maldan ya da kişinin çalışmasından karşılıksız yararlanma şeklinde tanımlanmıştır. (bkz. AYM, E; E:2011/150, K:2013/30, KT:14.02.2013) Araştırma görevlileri 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesine göre yapılan görevlendirme kapsamında çalışırken her ne kadar maaş almakta iseler de; yüklenme senedindeki şartların ihlali halinde bu çalışma karşılığı alınan maaş ödemelerinin geri verilmesi yönündeki düzenleme ile başlangıçta angarya yasağı söz konusu değilken, taahhüdün ihlali halinde maaşların geri verilmesi halinde araştırma görevlisi ücret ödenmeksizin çalışmış olma durumunda olacağından senet maddesinde maaşların geri ödeneceği yönündeki düzenlemenin bu yönüyle de angarya yasağının ihlali olduğu kabul edilmelidir.

Yapılan yargılama ve tüm dosya kapsamına göre, davalı Üniversitenin davacıya söz konusu senetlere ilişkin davalıya gönderilen ihtarname dosyaya celp edilmiştir. İhtarnameden dolayı davacının dava açmakta hukuki menfaatinin varlığı dikkate alınarak, yüklenme senedindeki mecburi hizmet yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde araştırma görevlisi kadrosunda bulunmanın ve çalışmanın karşılığı olan maaşların geri verileceğine dair senet hükmünün geçersiz olduğu ve bu senetler dolayısıyla davacının davalı üniversiteye borcu olmadığı kabul edilmiştir.

6098 sayılı TBK MADDE 27- "Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.

Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur." hükmünü haizdir.

Somut olayda, söz konusu yüklenme senedindeki "mecburi hizmet yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde araştırma görevlisi kadrosunda bulunmanın ve çalışmanın karşılığı olan maaşların geri verileceğine" dair hüküm olmaksızın davalı üniversitenin davacıyla zaten böyle bir sözleşme yapmayacağı aşikârdır. Zira tüm devlet üniversiteleri esasında aynı kefalet sözleşmesini matbu olarak hazırlamakta, karşı tarafa imzalatmaktadır. Burada idare gücünün karşısında, programa dahil olmak isteyen kişilerin söz konusu şartları müzakere etmesi yahut değiştirmesi mümkün değildir. Dolayısıyla 6098 sayılı TBK'nın 27/2 maddesi uyarınca, birbirinin devamı olan (davaya konu) taahhütname ve kefalet sözleşmesi yukarıda izah edilen durumlar nedeniyle kesin hükümsüzdür. Anılan nedenlerle; davacının davasının kabulüne dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan gerekçeye göre ;

Davanın **KABULÜ** ile;

1-Davacının, Noterliğince tanzim edilen tarih ve numaralı "Düzenleme Şeklinde Resen Tanzim Edilen Taahhüt-Kefalet Senedi" kapsamında davalıya **TL BORÇLU OLMADIĞININ TESPİTİNE,**

2-Davalı kurum harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına, davacı tarafından yatırılan 2.565,06-TL peşin harcın karar kesinleştiğinde davacıya İADESİNE,

3-Davacı tarafından sarf olunan toplam 152,20-TL yargılama giderinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

4-Davacı tarafından dosyaya yatırılan ancak sarf olunmadığı anlaşılan artan gider avansının, karar kesinleştiğinde kalan kısmın yatırıma İADESİNE,

5-Davacı davada vekille temsil olduğundan, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre kabul edilen değer üzerinden belirlenen 23.530,15-TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

Kararın tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içerisinde mahkememize veya başka bir yer Asliye Hukuk Mahkemesine verilecek bir dilekçe ile karara karşı **Bölge Adliye Mahkemesinde istinaf yoluna başvurabileceğine,**

Dair; verilen karar **davacı vekili ile davalı vekilinin yüzlerine karşı** açıkça okunup usulen anlatıldı.10/05/2023